

**De stamboom
van Lazlo**

Column

**Interview
Judith Oosterheert**

**Interview
Erica Bakker**

**Dekkingen en
geboorten**

Fotootjes

Logan

Biche

Beertje

Troy en Chaelin

Roan

Voorwoord

Beste allemaal,

Rotterdam, 30 mei 2023

Een goed nieuws magazine; Luna en Borr werden ouders van maar liefst 10 pupjes, de agenda met onder andere wandelingen, outcrosskeuringen, de Nationale Honden-show in juni, EN de zaak met de Raad van Beheer is eindelijk afgerond!

Om daar mee te starten: een delegatie van het bestuur heeft een gesprek gehad op het kantoor van de Raad waarbij we van de vertegenwoordigers van de Raad op alle punten gelijk hebben gekregen. De Raad zei dat deze zaak nooit zover had mogen komen en dat men niet goed in de gaten had wat er nu precies speelde. Dat zou te wijten zijn geweest aan interne communicatiestoornissen.

Er moet bij de outcross altijd toestemming van de selectiecommissie bij de dekaangifte worden meegestuurd. Bij de dekaangifte in deze zaak was die toestemming er niet. Op grond hiervan had de Raad van Beheer geen stambomen mogen afgeven. Er werd excuus aangeboden dat dit toch is gebeurd. Ook excuus voor de verkeerde interpretatie over de ED aandoening van de moederhond die - zoals de AVLS altijd al zei en ook met bewijsstukken aantoonde - lijdt aan de ernstige erfelijke vorm ED-3 (LPC). Verder bevestigde de Raad dat een hond in ons outcrossprogramma zijn leven lang valt onder de regels van de outcross, ongeacht of de fokker/eigenaar lid is van de AVLS of niet.

De eigenaren van de pups krijgen bericht van de Raad over de Limited Registrationstatus op hun stambomen. Het fokverbod op de moederhond wordt gehandhaafd. Daarnaast zal de Raad een aanvullend convenant op ons outcrossprogramma opstellen waarin het bestuur van de AVLS (*op advies van de selectiecommissie*) de enige is die de Limited Registration van pups kan opheffen.

Het is ons als bestuur altijd gegaan om de handhaving van de gemaakte afspraken met de Raad. Nu dit door de Raad wordt bevestigd, aangevuld en beter geborgd in het systeem zijn we blij dat we onze energie weer op andere zaken kunnen richten. Bijvoorbeeld op de AVLS-dag van 24 september!

Op de bekende locatie in Hoenderloo bieden we onze leden een gratis keuring en/of een fotoshoot van hun hond aan. Op beide zit wel een maximum dus meld je snel aan via de agenda op onze website. Wil je gewoon langskomen en weer eens bijpraten met elkaar? Dat kan natuurlijk ook!

Verder in dit nummer nog veel meer interviews, artikelen, een test en natuurlijk de column van Gwen!

Veel leesplezier!
Ineke

Voorzitter

Ineke Pompen

Secretaris

Marianne Eggink

Penningmeester

Jan Dirkzwager

Bestuursleden

Reinier van Wattum

Maria Schipper

Redactie

Hella Liefting

Johan Berends

Column

Gwendelyn Luijk

Foto's

Sjoukje van de Kolk

Carla den Nieuwenhoop

Lianne Romelingh

Marianne Eggink

Remy Deijs

Dennis van Hunen

Nicoliene Niewenhuis

Judith Oosterheert

Dick Ockers

Coverfoto

Anouk Sijbers

Vormgeving

Dick Ockers

Druk

Editoo

Onze doelstelling

De Saarlooswolfhond is in de jaren 30 van de vorige eeuw gefokt door Leendert Saarloos (1884-1969) en is nu een van de negen erkende Nederlandse hondenrassen. Dit zeldzame en bijzondere ras heeft nog veel natuurlijke instincten en kent een kleine groep liefhebbers. De AVLS behartigt als rasvereniging de belangen van dit bijzondere ras in Nederland.

De Saarlooswolfhond is onderdeel van ons Nederlands cultureel erfgoed en dient mede daarom behouden te worden. Het fokbeleid van de AVLS kenmerkt zich door een grote zorg voor de gezondheid van het ras. De fokkerij is in handen van toegewijde leden bij wie het welzijn van de honden altijd centraal staat. Het ras heeft een smalle genenpool en is daardoor kwetsbaar.

Iedereen die de Saarlooswolfhond in zijn hart heeft gesloten, informeren we graag over deze prachtige hond. We verwelkomen je van harte als lid (met of zonder hond) en kennen geen balotage. Het enige wat we vragen, is dat je onze uitgangspunten onderschrijft. Voor vragen over lidmaatschap, gezondheidscertificaten, adreswijzigingen, dek- en nestmeldingen en verdere informatie: secretaris.avls@gmail.com.

Onze uitgangspunten

Behoud van het ras

De Saarlooswolfhond voor de toekomst behouden, dát is het belangrijkste doel van de AVLS. De generaties na ons moeten immers ook kunnen genieten van dit prachtige ras. Maar dat is niet de enige reden. De Saarlooswolfhond maakt deel uit van ons Nederlands cultureel erfgoed en dient daarom beschermd en in stand te worden gehouden.

Genenvariatie

Door de heersende kampioenencultuur werd jarenlang doorgefokt op uiterlijke raskenmerken. Daardoor nam de genenvariatie dramatisch af. Het ras werd door deze praktijk enorme schade toe-

gebracht. De AVLS is opgericht om radicaal te breken met deze achterhaalde fokkerij, die gericht was op het zoveel mogelijk fokken van showkampioenen. De natuur laat ons zien dat het daar niet om gaat. Het gaat om genenvariatie en gezondheid. Een gezonde, vitale hond vinden we dan ook veel waardevoller dan een showkampioen.

Inteelt beperken

Rastype en raskenmerken vinden we wel belangrijk, maar het is niet alleen zaligmakend. Honden kunnen onmogelijk decennialang én gezond én raszuiver worden gefokt. Daarom proberen we met ons fokbeleid de verwantschap van de honden terug te brengen om de inteelt beter beheersbaar te houden. We kruisen druppelsgewijs, onder

streng gecontroleerde voorwaarden, vers bloed in. Dit outcrossprogramma is een essentieel onderdeel van ons fokbeleid.

Vrijwillige fokkerij

Geselecteerde pups uit dit fokprogramma worden teruggefokt op raszuivere Saarlooswolfhonden. Zo behouden we de uiterlijke raskenmerken en het bijzondere karakter van ons ras, waarbij tegelijkertijd de genenvariatie wordt vergroot. Ieder lid kan op vrijwillige basis meedoen aan dit belangrijke project, want we kennen geen van bovenaf opgelegde fokkerij. Bij de AVLS bepalen de fokkers zelf hun fokcombinaties, niet de vereniging.

Steun ons om dit bijzondere ras voor de toekomst te behouden. Word lid!

De AVLS is erkend door de Raad van beheer op Kynologisch Gebied en staat voor een gezonde Saarlooswolfhond

met een fijn karakter. Bezoek ook onze website www.avls.nl

secretaris.avls@gmail.com

Secretariaat AVLS
Jean Sibeliussstraat 33
3069 MJ Rotterdam

Dekkingen en Geboortes

Geboortes

Luna's nest

De Paasdagen begonnen vrolijk dit jaar. Bij Anouk Sijbers heeft op zaterdag 8 april Luna 10 mooie puppies geworpen. Het zijn 7 reutjes (1 bosbruin en 6 wolfsgrauw) en 3 teefjes (1 bosbruin en 2 wolfsgrauw). Moeder Luna werd op 6 februari gedekt door Borr (Drom Mustang Djempol Bastaja) van Rob Loohuis. Er zijn nog pupjes beschikbaar. Neem hiervoor contact op met Anouk.

Luna's nest

Dekkingen

Lotti is gedekt

Op 23 april is Lotti (Erin van de Scheldeschorre) gedekt door Quinn (Chumani's Quinn Xilan). Als de dekking succesvol is worden de pups eind juni verwacht. Er kunnen nog pupjes gereserveerd worden bij fokster Sylvia Weyrich van kennel Chumani's.

Lotti en Quinn

Frigg is gedekt

Fokster Mégane Gebhart-Abier liet ons weten dat op 6 mei Frigg (Pride of Fleur Frigg des Terres du Valhalla) is gedekt door Kylo (Alani Manapi Sitara). Als de dekking succesvol is worden de pups in juli verwacht. Heb je interesse in een pupje? Neem dan contact op met Mégane via Facebook of via haar website des Terres du Valhalla (Engels of Frans)

DE NATIONALE

Hondenshow van alle Nederlandse rassen

ZATERDAG 24 JUNI 2023

LOCATIE:

Utrechtse Rashonden Vereniging, Manitobadreef 8, 3565 CH Utrecht

Trots op ons cultureel erfgoed!

Saarlooswolfhond

Keurmeester:

Nadja Timmermans-Kadenko

- Aandenken voor iedere ingeschreven hond
- We verloten 10 boeken 'Verrassende Nederlandse hondenrassen' onder de eerste 100 inschrijvingen!
- Grootste show van uitsluitend Nederlandse hondenrassen
- Buitenshow in de open lucht
- CAC show

SCHRIJF JE NU IN! via OnlineDogShows

WWW.DE-NATIONALE.NL

DE NATIONALE IS INITIATIEF VAN
RAAD VAN BEHEER
HOUDEN VAN HONDEN

PURINA
PRO PLAN

Afgelopen zaterdag 18 maart hebben we met onze “dames” Abby (*Cinzia del Urandolupo*) en Yfke (*Hollands Herdertje van bijna een jaar oud*) meegedaan aan de Holland Cup (*Int. Dogshow Rijnland*). En met een mooi resultaat! Niet alleen een Uitmuntend, maar ook CAC, FCI-CACIB en BOS ! We zijn natuurlijk SUPERTROTS op haar (*en Yfke*). Misschien tot ziens bij de Nationale op 24 juni. Jaap en Nicolienne Nieuwenhuis

— since 1989 —

PETFOOD

MADE IN HOLLAND

NATUURLIJK HET BESTE!

PROBEER:

VOER + BONBONS + KOEKJES

ONTVANG GRATIS PROBEERPAKKET:

MET 3 X 100G NATUURVOER NAAR KEUZE
+ SAMPLE 3IN1 CRANBERRY KOEKJES
+ SAMPLE SCHAPENVET BONBONS
INCL. SPAARKAART EN INFOBOEKJE.

☐ PUPPY	☐ GEPERST LAM
☐ ADULT	☐ BIO KIP BIO GECERT.
☐ LAM&RIJST	☐ GEPERST ZALM GRAAUVRIJ
☐ DINER	☐ PUP MINI
☐ SENIOR	☐ ADULT MINI
☐ HIGH ENERGY	☐ SENSITIVE MINI
☐ GIANT	☐ CONTROL MINI
☐ GEPERST MINI	☐ SENIOR MINI
☐ GEPERST ADULT	

MAIL DEZE BON NAAR :
 INFO@BFPETFOOD.NL
 OF STUUR NAAR: BIOFOOD,
 POSTBUS 151, 9200 AD DRACHTEN

QR CODE HOND

NAAM: _____

ADRES: _____

PC/WOONPLAATS: _____

TELEFOON: _____

E-MAILADRES: _____

MAXIMAAL 1 PAKKET PER GEZIN.

De mediaoorlog om de wolf

Door: Johan Berends

Zes jaar geleden schreef ik een stukje in ons clubblad over de komst van de wolf naar Nederland. Hij had zich nog niet gevestigd, maar een wolf die duidelijk de weg kwijt was in een keurige woonwijk, werd gefilmd en op internet gezet. Gek hè, hoe een beeld in zo'n korte tijd kan veranderen.

Meer dan 85% van de Nederlanders vond de komst van de wolf toen geweldig, maar landbouwend en veetelend Nederland zat er niet op te wachten. Dat snapte ik. Maar als hij er is, zo voorspelde ik, zou dat de verhitte discussie over Zwarte Piet doen verbleken. Je weet, ik krijg niet graag ge-

Lustmoordenaar

Een paar citaten van de laatste tijd. Een tv-presentator: "De wolf slaat weer meedogenloos toe." Een schapenhouder: "Het is gewoon een lustmoordenaar in mijn ogen." Een politica en een sjaal met moeflon opdruk: "Dit is ongeveer de enige keer dat u nog een moeflon ziet in Nederland, want op de Veluwe zijn ze inmiddels allemaal opgevreten door de wolf." Ze zei er niet bij dat de moeflon 100 jaar geleden werd uitgezet voor de plezierjacht van de adel. Maar om de toon te zetten: 'Kan de minister een indicatie geven wanneer de eerste aanval mogelijk op een mens zal gebeuren?' De feiten: voor zover bekend is in Europa de laatste decennia geen mens aan de wolf ten prooi gevallen. In de Verenigde Staten was zegge en schrijve 1 dode te betreuren de afgelopen 25 jaar. Op een bevolking van 332 miljoen is dat een verwaar-

loosbaar getal. Je hebt 5 keer meer kans de jackpot in de staatsloterij te winnen. Het dieptepunt in deze mediaoorlog was een afgesneden wolvenkop op de stoep van een Duitse natuurorganisatie. De bek met een tak opengesperd, de tong verwijderd.

Automobiel

Is Nederland dan niet te klein voor de wolf? De wolf zelf vindt blijkbaar van niet en het is maar net welke bril je op hebt. Zo'n 100 jaar geleden, toen 'het automobiel' zijn intrede deed, vonden velen dat gevaarlijke snelheidsmonster onverantwoord. Nederland was te klein. En dat is nog steeds zo. In 2021 kwamen 582 mensen om het leven in het verkeer. Vorig jaar maar liefst 737. Mensen hè, geen schapen. Misschien kan de minister een indicatie geven wanneer dat getal gaat dalen naar nul?

Natuurlijk is een schapenhouder boos als een wolf zijn schapen doodt. Maar een schaap is een landbouwproductdier. De financiële waarde krijgt de boer gecompenseerd. Een aangevreten schaap is een vreselijk gezicht, zeker. Dat de schapenhouder ook emotioneel is geraakt, snapt iedereen. Maar de natuur is niet wreed, de natuur is de natuur en die heeft per definitie geen moreel oordeel. Dat is in onze tijd van Flappie en Bambi moeilijk te accepteren.

Gezellige holletjes

Bij de das, ook al zo'n oncontroleerbaar wild beest, geen bloederige taferelen, maar gezellige holletjes onder de grond. Daar kunnen we tenminste wat mee en hij heeft ook nog van die leuke zwarte strepen rond de kraalootjes. Wel de bus pakken tussen Workum en Stavoren, want de trein gaat even niet, maar verder geen bloederige schapen op het weiland. Dat helpt. De das staat dan ook met 6-0 voor op de wolf. Maar als we de financiële schade bekijken, dan is de das veruit de meerdere van de wolf. Daarover straks meer.

De discussie over de wolf wordt met grote emoties gevoerd. En als iets emotie oproept dan is het wel een onschuldig schaap dat bloedend ligt dood te gaan ergens op een weiland in Drenthe. De emotiekaart wordt door tegenstanders van de wolf dan ook steeds weer getrokken. De boeren- en tuindersorganisatie LTO Noord wilde "safari's naar de slachtoffers van de wolf" organiseren. Als je op de lijst stond kreeg je een telefoontje na een wolvenaantal, waarna je in contact zou worden gebracht met "boeren die moesten meemaken hoe hun dieren werden gedood." Hoeveel mensen op safari gingen is niet bekend, maar de toon in de media was weer gezet.

Industriële schaal

We krijgen echter niet het bloederige beeld te zien van de andere kant. Van lammeren en schapen die op industriële schaal worden gedood. Daar zijn we heel goed in. Veel en veel beter dan de wolf.

In 2022 waren dat er (*schrik niet*) 664 duizend! Maar het kan altijd meer: ruim 3,5 miljoen kalveren en koeien werden geslacht. Na een extreem dierenvriendelijk leven vonden meer dan 17 miljoen varkens de dood in slachterijen! Varkens, zeer intelligente dieren, zijn legmachines geworden. Ze zitten met z'n allen op elkaar geperst in betonnen dozen op het boeren erf. Hoogtepunt van de industriële slachterij is de kip, het meest veelzijdige stukje vlees. Om dat stukje veelzijdig op tafel te krijgen, slachten we bijna 20 miljoen kippen per jaar! En dan tel ik die 6 miljoen kippen even niet mee die vorig jaar werden 'geruimd' vanwege de vogelgriep. Miljoenen haantjeskuikens (daar heb je niks aan) worden levend vermalen in de shredder. En nee, ik ben nog steeds geen vegetariër. Maar goed, daar sta je dan als simpele wolf ergens op een weiland in Drenthe. Je probeert een makkelijke hap, eindigt met een bek vol schapenvacht en krijgt heel verontwaardigd Nederland over je heen.

Top tien

De schade door wilde dieren aan landbouw en veeteelt houden we in Nederland keurig bij. In de top tien staan alleen vogels! Op plaats 1 de grauwe gans met bijna 20 miljoen euro schade, gevolgd door de brandgans, de kolgans en de rotgans. In totaal 32 miljoen! Maak je geen zorgen, al die schade wordt gecompenseerd. Op plek 5 staat, jawel, de koolmees. Die vrolijke twitteraar is goed voor ruim 1 miljoen euro. Hoe? Lekker knabbelen aan de knoppen van fruitbomen. De schade wordt uitgekeerd aan fruittelers, want we hebben het hier goed geregeld. Op plek 9 staat de das met iets meer dan 5 ton. Daar komt vast nog wat bij als we zijn uitgegraven langs dat spoor in Friesland. De wolf komt met een paar honderd schapen niet eens in de buurt van de top tien. In 2021 was de schade 46.000 euro. Dat is 0,13% van het totaal. Wolven die een permanent leefgebied hebben gevonden, vallen minder vaak landbouwdieren aan. Trouwens, honden en vossen doden veel meer schapen dan wolven (*naar schatting 4 tot 13 duizend*

per jaar). Je komt als wolf dus nooit op de eerste plaats. Voordat je 32 miljoen euro aan schaap hebt weg geknaagd ben je wel even bezig. Ook al prop je heel Nederland vol met wolven.

Heilig

De Tweede Kamer nam begin april, op de golven van het gedachtegoed van de Vrije Jongens F. Jacobse en Tedje van Es, een motie aan met de strekking dat de beschermde status van de wolf niet heilig moest worden verklaard. Nee, natuurlijk niet! Alleen boontjes zijn heilig. Dat hij dieren doodt om te overleven is zijn natuurlijk gedrag. Er is wettelijk gezien geen enkele reden om de beschermde status van de wolf op te heffen. En als ie mensen aanvalt? Kan de minister misschien een indicatie geven? Om met Jacobse en van Es te spreken: "Nou, dan knallen we hem gewoon Nederland weer uit. Net zo makkelijk."

Bronnen: CBS, NVWA, Wolfcenter, NPO Mediastorm, Human, Ad factcheck.

Dochters van Judith en Markus over Finn:

“We vroegen om een hond en we kregen een broertje”

Judith en Finn

Door: Hella Liefthing

De vaste vraag aan eigenaren van Saarlooswolfhonden is waarom ze voor het ras hebben gekozen. Bij coach en organisatie begeleider Judith Oosterheert was dat eigenlijk andersom: het ras koos haar uit.

Dat gebeurde op een mooie dag in het landelijke Hollandse Rading, toen een Saarlooswolfhond Judith opmerkte en in een rechte lijn op haar afstoomde. Duidelijk, zo'n hond moest het worden.

Daar waren wel jaren van verlangen aan vooraf gegaan. Opgegroeid dichtbij de Drentse bossen in een natuurminnend gezin zou een hond eigenlijk normaal zijn geweest. “Maar mijn zus had bronchitis dus dat kon niet. Het werden tamme kippen, die ik meenam in bed.” Ze kijkt terug op een jeugd in de natuur, wandelvakan- ties van hut naar hut in de bergen, waar de

roofvogels boven rondcirkelen. “Ik houd van buiten, van fysiek bezig zijn, en vanuit bewustzijn waarnemen. Autonomie, dat is wat ik ook associeer met de Saarlooswolfhond.”

Als ze eenmaal zelf een gezin heeft ligt een hond weer niet voor de hand, ondanks het

Als we dan een hond nemen, dan een echte hond

verlangen van intussen ook de kinderen. Judith vindt de drukke stad en de kleine tuin niet geschikt. Maar na de verhuizing naar een dorpje wezen de kinderen er op dat dat argument was vervallen. De doorslag gaf de PowerPoint presentatie van een van de dochters tijdens het eten. Ze somde alle voordelen op, stelde vast dat er geen nadelen zijn en schakelde meteen door naar de planning.

“Als we dan een hond nemen, dan een echte hond. Dus ben ik gaan googelen bij

de herders en de wolfachtigen. Toen die Saarloos bij de wandeling op me af kwam, was de keuze duidelijk.” Na verdere research besloot Judith lid te worden van de AVLS en eens mee te gaan met een wandeling. Maar toeval of karma: op de site waar ze zich aanmeldde stond de dekmelding van Emani en Horzel. “We hebben meteen contact gezocht met Reinier van Wattum en waren er dus heel vroeg bij.” Later begreep Judith dat Reinier werd overspoeld met aanvragen voor een pupje, midden in de coronatijd toen pupjes niet aan te slepen waren.

“We vonden het heel spannend, een soort sollicitatie. Ik vergeet nooit dat we bij Reinier aankwamen en Djeddah en Emani zo groots achter het raam zagen staan. We waren blij dat we na de kennismaking door mochten naar de volgende ronde. Het hele gezin was er mee bezig, we konden niet wachten.” En toen was het grote moment daar: het reutje Finn mocht mee. “Al vanaf het begin is hij volwaar-

dig gezinslid. Mijn dochters zeiden eens: we vroegen een hond, en we kregen een broertje. We zijn allemaal helemaal dol op hem en hij is niet meer weg te denken.”

Dat heeft ook zo zijn lastige kanten. Finn, nu ruim twee, is nogal dominant naar andere honden. Dat is lastig als je graag lange wandelingen maakt. “Finn weegt 45 kilo en is beresterk. Als je dat combineert met een pittig karakter weet je dat je hem niet zomaar met iemand anders kunt meegeven. Dus is het een hele uitdaging om elke week samen de agenda te bekijken en te zorgen dat Finn als het ware geborgd is. Dat is ook een dimensie, die je van tevoren niet kunt inschatten.”

Maar drie keer per week een wandeling van twaalf kilometer is zo’n beetje de hondenhemel. “En ik geniet daar zelf ook vol van. Er zijn bij ons in het bos weinig hon-

Finn is wel een heel belangrijke puber

den. Dus we zijn echt samen en hebben zo onze pauzeplekken waar we een appeltje of wortel delen. En o wee als ik daar van afwijk. Zoals de meeste van zijn rasgenoten zijn onverwachte situaties soms lastig. We waren laatst in het bos en toen stond daar ineens een wandelwagen. Helemaal alleen met niemand erbij! Wij vonden dat ook raar. Dan gaat hij vol in de actiestand en ‘blaffen’ zoals Saarlozen dat doen. Echt blaffen is het niet. Hij lijkt dan iets te moeten oplossen.” Het meest bezorgd is Judith over het uitvallen naar andere reuen. “Hij is in Italië ooit zelf gebeten, en we hebben daarna gezien dat hij meer praatjes kreeg. Misschien ligt daar een verband of een verklaring dat hij later ging uitvallen naar andere reuen. We hebben het wel ervaren als een kantelpunt. We hebben er al heel wat traantjes om gelaten.”

Judith heeft een scherp oog voor haar eigen aandeel. “Ik ben niet zo van het straffen of van de discipline, dus ik stuur er te weinig op dat de aandacht, zeker in grotere gezelschappen, op mij moet blijven. Als we samen een lange wandeling maken

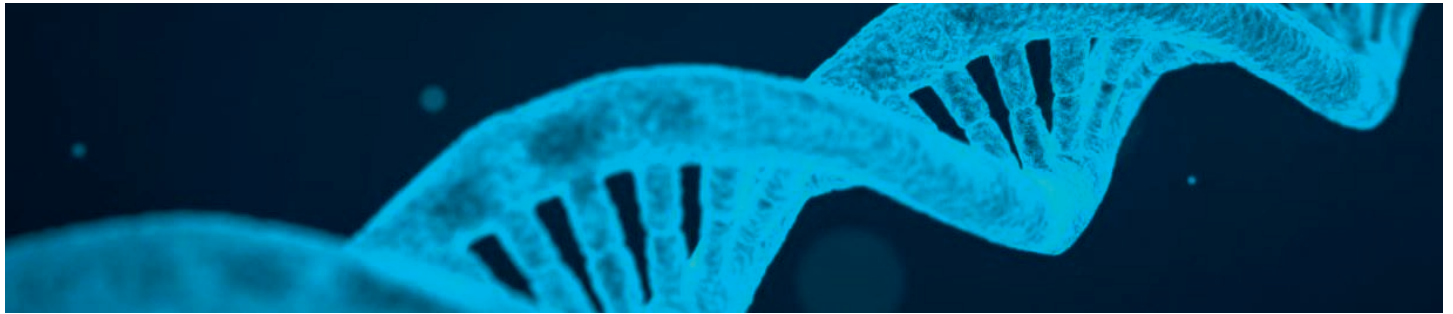
Finn

is het niet erg als we af en toe elk in ons eigen wereldje zitten, maar als we andere honden tegenkomen moet zijn aandacht weer bij mij zijn.” Ook de wisselwerking tussen mens en hond kan een verklaring zijn. “Ja, daar ben ik me zeer van bewust. Als ik een hond zie aankomen, trek ik de lijn al aan. Misschien interpreteert Finn dat als angst en wil hij me beschermen.”

Hij mag dan af en toe een lastige puber zijn, Finn is wel een heel belangrijke puber en Judith is beslist niet van plan om het zomaar op te geven. Dus heeft ze de hulp ingeroepen van een gedragstherapeut die Finn en zijn mens kan observeren om de wisselwerking te verbeteren. “Wat ik zo mooi vind aan dit ras is dat ze zo autonoom en onafhankelijk zijn, en tegelij-

kertijd heel sociaal en vriendelijk. Finn is een allemansvriend. Van mensen en honden. Hij heeft niks schuws, is totaal open en loopt niet weg. Ik hoop te leren hoe we de band tussen leider en hond kunnen benutten om de wandelingen weer wat rustiger te maken. We moeten aan de bak.”

Test je kennis

Door: David Lévy

Is een stelling goed of fout? Dat valt nog niet mee, gezien de antwoorden op een aantal stellingen op de Facebookpagina Genetics for Saarloos Wolfdogs. De deelnemers konden alleen met goed of fout reageren. De stellingen en de antwoorden worden hier nog eens (verkort) geplaatst. Een goede manier om je kennis te testen.

Gezondheidstesten zijn de beste manier om de gezondheid van rashonden te verbeteren.

We kunnen honden alleen testen op aandoeningen als er een test voor is. Honden hebben veel mutaties in hun genen. Voor de meeste daarvan is nog geen test voorhanden. Om een test te hebben moet eerst de afwijking zich voordoen. De genen waarop we kunnen testen zijn slechts een zeer klein deel van alle variaties in een populatie. Voor de Saarlooswolfhond zijn er slechts twee testen beschikbaar: die voor Degeneratieve Myelopathie en dwerggroei. De inteelt bij de Saarlooswolfhond is gemiddeld 35%. Dat betekent dat een pup een kans van 1 op 3 heeft om identieke kopieën van hetzelfde allel te erven van zowel zijn vader als zijn moeder. Als dit gen schadelijk blijkt te zijn, zullen de pups (ongeacht het aantal tests dat de fokker vooraf heeft uitgevoerd) de prijs betalen. Fokkers kunnen met een DNA-test de kans op pups met een bekende genetische afwijking terugbrengen van 35% tot 0%. Maar de onbekende mutaties in

de genenpool zijn daarmee niet verdwenen. DNA tests zijn een goed hulpmiddel, maar ze zijn niet de beste manier om de gezondheid van rashonden te verbeteren. Wat dan wel? Met een goed genetisch beheer van de populatie worden de mutaties beperkt en dat kan door de inteelt (COI) zo laag mogelijk te houden. Het juiste antwoord op de stelling is: fout.

Inteelt is noodzakelijk om het rastype te behouden.

Het rastype van een populatie is vastgelegd in de eerste generaties na de vorming van het ras via de stichterspopulatie. Deze genenpool vertegenwoordigt de eigenschappen die de rasstandaard en de genetische diversiteit van het ras bepalen. Verdere inteelt verhoogt alleen maar de homozygositeit (*gelijkvormigheid*).

De meeste hondenrassen hebben een gemiddelde inteelt van 25%, waardoor de dieren even verwant zijn als broers en zussen. Maar weinig hondenrassen zijn minder ingeteeld dan 10% zoals Jack Russel, de Bolognezer of de Mudi bijvoorbeeld. Deze rassen laten zien dat het type behouden kan blijven zonder overmatige inteelt. Bij paarden bijvoorbeeld zijn de meeste rassen minder dan 10% ingeteeld. Inteelt is niet nodig om het rastype te behouden. Het juiste antwoord op de stelling is: fout.

Met outcross introduceer je nieuwe ziekten.

Met outcross worden geen nieuwe ziekten geïntroduceerd; met outcross worden alleen nieuwe allelen ingebracht. Sommige van deze allelen zullen waarschijnlijk

recessieve mutaties zijn, ze veroorzaken meestal geen ziekte. De meeste recessieve mutaties worden onderdrukt door dominante, normaal functionerende allelen en hebben geen nadelige gevolgen. Met een goed genetisch beheer zijn de nieuwe mutaties niet anders dan de mutaties die al in de foklijnen voorkomen. Ze zullen geen problemen veroorzaken, tenzij een pup twee kopieën van hetzelfde allel erven. Het juiste antwoord op de stelling is: fout.

De inteeltcoëfficiënt geeft informatie over de gezondheid van een nest.

De inteeltcoëfficiënt (COI) geeft geen informatie over de vraag welke genen homozygoot (*gelijkvormig*) zullen zijn. Dat kunnen namelijk gezonde of ziekmakende genen zijn. De inteeltcoëfficiënt is alleen een schatting van de verwachte gemiddelde inteelt van een nest. De inteelt voor elke pup in het nest kan hoger of lager zijn dan dit gemiddelde. De inteeltcoëfficiënt voorspelt niet of de pups gezond zullen zijn of niet. Het juiste antwoord op de stelling is: fout.

DNA afname met bloed is nauwkeuriger dan afname via speeksel.

DNA is DNA, ongeacht of het afkomstig is van speeksel, bloed of weefsel. Bloed is niet nauwkeuriger dan speeksel. Bloed kan bruikbaar zijn in bepaalde omstandigheden als er minder epitheelcellen in het speeksel aanwezig zijn. Bloedmonsters zijn ook minder gevoelig voor 'besmetting' tijdens de afname van DNA.

Een nadeel is dat een bloedmonster moet worden afgenomen door een deskundige (meestal een dierenarts). Een speekselmonster kan door iedereen worden afgenomen. Het juiste antwoord op de stelling is: fout.

In een gesloten stamboek kunnen fokkers de genetische diversiteit vergroten.

In een gesloten stamboek kan de genetische diversiteit niet worden vergroot. Alle genetische variatie die een ras ooit zal hebben, zat al in de honden die het ras hebben opgericht. De genetische diversiteit is hier-

mee begrensd. Elke generatie kunnen allelen verloren gaan door toeval (*genetische drift*) of door te selecteren op honden met eigenschappen die mooi worden gevonden waardoor genen van andere honden uit de fokpopulatie worden verwijderd. Omdat het stamboek gesloten is, kunnen verloren gegane genen niet meer worden vervangen. Verlies van genetische diversiteit is na verloop van jaren onvermijdelijk en niet tegen te gaan. Het juiste antwoord op de stelling is: fout.

Een goede fokker weet wat er in zijn lijnen zit.

De meeste recessieve mutaties worden gemaskeerd door dominante, normaal functionerende allelen en hebben geen nadelige gevolgen. Een fokker kan niet weten welke recessieve allelen in de genenpool van zijn foklijnen zitten, als deze allelen worden onderdrukt door een dominant allel. Sommige fokkers zijn er ten onrechte van overtuigd dat er geen problemen zijn in hun foklijnen. Het juiste antwoord op de stelling is: fout.

Bron: Facebookpagina Genetics for Saarloos
Wolfdogs Met dank aan: Dr. Carol Beuchat, populatiegeneticus.

Agenda

24 juni De Nationale Hondenshow

De Nationale, de hondenshow van de Nederlandse hondentrassen, zal worden gehouden op zaterdag 24 juni in Utrecht. Keurmeester voor de Saarlooswolfhond is Nadja Timmermans-Kandenko. Adres: Utrechtse Rashondenvereniging, Manitobadreef 8, 3565 CH Utrecht. Zie ook elders in dit blad.

27 Augustus Twee tussentijdse outcrosskeuringen

Twee tussentijdse keuringen op deze dag van het outcrossnest van Kami en Arwen en van Athos en Blue. Om 11.00 uur zal de tussentijdse keuring van de F2 outcrosshonden met de Northern Inuit Dog. De te keuren honden zijn geboren in het nest van Kami en Arwen op 4 november 2022. Na de pauze zal om 13.30 uur de tussentijdse keuring van de F3 outcrosshonden met de Working Husky plaatsvinden. De honden zijn geboren in het nest van Athos en Blue op 21 december 2022. Adres: Dogcenter Zaltbommel, Jan Stuersdreef 4 5315 NZ Kerkwijk.

24 september Ledendag

Dit jaar willen wij onze leden graag de mogelijkheid geven hun hond op een informele manier door een raskeurmeester te laten keuren.

De keuring is gratis voor leden en vooral bedoeld om een indruk te krijgen. Het is ook gewoon leuk om je hond eens te laten beoordelen door een ervaren en professionele keurmeester van ons ras, zeker als je niet zo snel naar een officiële hondenshow zou gaan. Bij deze keuring gaat het er niet om wie de beste of de mooiste hond is, want dat is uiteraard jouw eigen hond.

De keurmeesters zijn Jan Ebels en Wilma Roem. Iedere hond krijgt een keurrapport. Het maximum aan het aantal deelnemende honden is 70. Aanmelden op de website via het aanmeldformulier.

Op deze dag is een fotoboot aanwezig. Hier kun je foto's laten maken van jouw Saarlooswolfhond(en) of van jezelf met jouw hond. Ook dit is geheel gratis voor onze leden! De foto's krijg je later digitaal toegestuurd. Hiervoor graag vooraf opgeven via de website.

En omdat we dan veel mooie foto's hebben, willen we de mooiste foto's gebruiken voor een kalender. De fotografen zijn: van Hoogstraten Fotografie (*Jochem*), Hobbyfotograaf Aad en Rode wolf fotografie Sonja. Zij hebben alle drie ervaring met het fotoshooten met wolfhonden. Tip: voor extra leuke foto's kun je ook een bijpassende outfit aan doen. Denk aan

een kasteeljurk, een roodkapje kostuum of een Viking outfit. Laat je fantasie de vrije loop.

Natuurlijk is de AVLS ledendag ook een dag om elkaar weer eens te zien en gezellig bij te praten. We hopen vele leden te ontmoeten. Locatie: Manege Fjordhest-Gard, Krimweg 125, 7351 TL Honderloo.

19 november Outcross eindkeuring

De eindkeuring van de F2 outcrosshonden met de Podenco Ibicenco zal plaatsvinden van 10.30 tot 13.00 uur. De honden zijn geboren in het nest van Ibi x Bregje op 4 december 2021. Adres: Dogcenter Zaltbommel, Jan Stuersdreef 4 5315 NZ Kerkwijk.

3 december Outcross eindkeuring

De eindkeuring van de F2 outcrosshonden met de Northern Inuit Dog zal plaatsvinden om 11.00 uur. De outcrosshonden zijn geboren op 15 december 2021 in het nest van Kalyke en Pip. Adres: Dogcenter Zaltbommel, Jan Stuersdreef 4 5315 NZ Kerkwijk.

Oproep raskeurmeester Erica Bakker:

Laat je hond af en toe keuren, ook zonder competitie

Braaf

Door: Hella Liefting

Foto's: Dennis van Hunen

Hoe Erica Bakker zo in de hondenwereld terecht gekomen is, dat was de vraag. Het antwoord: ze is er in geboren. Er waren altijd honden in het ouderlijk huis, en als klein meisje haalde ze alle boeken over honden uit de bibliotheek.

In de boekenkast van haar vader stond *Mijn Hond*, een vooroorlogs standaardwerk van Johan Pieterse vol zwartwitfoto's waar Erica haar favoriete rassen uit koos. Tegenwoordig keurt ze behalve alle herders en veedrijvers van rasgroep 1 ook windhonden en berghonden. Over de hele wereld. Erica is keurmeester, en lid van de selectiecommissie voor de outcross van de Saarlooswolfhond.

"Ik kreeg zakgeld om de honden uit te laten. Als meisje van 15 werkte ik tijdens de schoolvakantie in een hondenpension, en

kwam zo in contact met heel veel soorten honden." Zelfs haar echtgenoot kwam uit de hondenwereld: zijn ouders waren de eigenaars van het pension.

De aanvankelijke beroepskeuze leidde naar de kweekschool, maar juf zijn vond

Je hoeft ze niet eens aan te raken om de kwaliteit te zien

Erica veel minder leuk dan gedacht. "Ik ben al snel gaan werken in een kennel, eigendom van een rijke dame die collies en shelties fokte. Met haar en haar honden ben ik heel Europa over gereisd. Zo groeide ook mijn interesse in de kynologie. Dan ga je opleidingen doen, en wat bestuurswerk. De opleiding tot keurmeester had ik wel gedaan, maar ik ging dat vak pas echt uitoefenen toen de schapendoesclub op de stoep stond."

Veertig jaar lang had Erica bearded collies, omdat het in die tijd niet gemakkelijk was

om aan schapendoezen te komen die geschikt waren om mee te fokken. Ze fokte verschillende nestjes. Tegenwoordig heeft ze een IJslandse hond, met een zachte pels en een pittig karakter.

Ze heeft in haar loopbaan vele Saarlooswolfhonden voorbij zien komen. Wat vindt ze mooi aan het ras? Zonder omhaal: "Hun puurheid, in gedrag en in uiterlijk. Je hoeft ze niet eens aan te raken om de kwaliteit te zien. Een Saarloos verbergt zich niet, hij laat heel goed zien of hij goed in zijn vel zit. Zelfs als hij angstig is zal hij je nooit wat doen. Als je een goedgebouwde Saarlooswolfhond ziet lopen, benadert dat de wolf. Zijn lichaam is dan volmaakt stil, en daaronder gaan dan die benen. Ik vind dat een prachtig beeld."

Erica keurt ook de pups van het outcrossprogramma, dit jaar nog de pups van Emani (F2 Northern Innuït Dog) en Horzel, en het valt haar op hoe snel de pups van de opeenvolgende nesten zowel het gedrag als het uiterlijk van de Saarlooswolfhond terug krijgen. De rasvereniging doet hierin goed werk. "Soms weet je natuurlijk niet wat er uit komt, zelfs als je alles goed voorbereidt. Maar dit is de enige en dus een goede uitweg. Doorgaan in een te kleine populatie is een doodlopende weg."

Erica vindt het jammer dat ze op keuringen meestal alleen de honden ziet waarmee wordt gefokt. Dat heeft ook zijn effect op de algemene gezondheid, want honden waar de eigenaar niet mee gaat fokken worden in de regel niet op erfelijke ziekten getest. "Als wij bij keuringen iets opmerken wat betreft de gezondheid, moeten wij dat altijd melden bij de Raad van Beheer. Maar we zijn natuurlijk geen dierenarts. En als daar een patroon in zit, gaat de Raad met de vereniging praten." Ze ziet wel een patroon van andere eisen: "Neem de corgi's, die hadden op zeker

Tandjes in orde?

moment zulke korte poten dat ze, net als een sportwagen over een verkeersdrempel, niet meer over de drempel konden. Dat is nu wel veel beter.”

De keurmeester is met name gefascineerd door het gedrag. Ze heeft een leestip: ‘Honden zijn om van te houden’, van de hand van de Duitse schrijver Eberhard Trumler. Hij bestudeerde het gedrag van wolven en honden, en experimenteerde met honden die opgevoed zijn zonder

Het is altijd makkelijker om een pup te nemen als je al een oudere hond hebt

mensen. “Als een hond in de eerste drie maanden van zijn leven geen menselijk contact heeft, krijg je dat niet meer goed. Dat bewijst het nut en de noodzaak van een goede socialisatie. Om die reden heb ik het nooit aangedurfd om tegelijkertijd twee pups te verkopen aan een nieuwe eigenaar. Daar kom je als mens niet meer tussen. Zij hebben elkaar altijd, jij hebt nog wel eens wat anders.”

Het is altijd makkelijker om een pup te nemen als je al een oudere hond hebt. “Scheelt een hoop werk. De oudere hond neemt een deel van de opvoeding over,

speelt, corrigeert. Ga apart met de honden wandelen, dan leert de pup je beter kennen en heeft de oudere het gevoel dat hij ook zijn eigen plek heeft.”

Erica leidt ook nieuwe keurmeesters op en benadrukt dan dat je altijd positief moet

blijven. Ze roept eigenaars die geen aspiraties hebben om een kampioen te bezitten op om de honden toch te laten keuren. “Ons beeld over het ras wordt er completer door, en de eigenaren kunnen we een beetje ondersteunen. We weten heel goed hoe gevoelig het voor eigenaren is als er een aanmerking komt.”

Kwestie van formuleren, zegt Erica. “Stel, je hebt een mooie Saarlooswolfhond maar hij heeft donkerbruine ogen. Dan kun je zeggen: ‘foute ogen.’ Je kunt ook zeggen: ‘het zou de expressie ten goede komen als de oogkleur wat lichter was.’ En ik maak ook nog wel eens een opmerking die niet direct in het verslag komt. Bijvoorbeeld: het zou voor uw hond beter zijn als hij wat zou afvallen.” Positieve toonzetting kan juist in dat een op een contact veel goeds doen. Daarom vind ik een keuring zonder competitie ook zo leuk.”

Altijd een luisterend oor

De stamboom van Leroux Kadin van de Kilstroom (roepnaam Lazlo) *16-11-2009

Lazlo in 2013

Door Sjoukje van de Kolk

Op een zeer koude januaridag in 2010 deed Lazlo zijn intrede in ons huis. Na een tocht naar Marijke Saarloos via snelwegen waar bussen van de weg af waren gegleden en een sneeuwstorm op het Friese platteland, liep ik 's middags eindelijk het huis binnen met de al jaren zo vurig gewenste Saarloos in m'n armen.

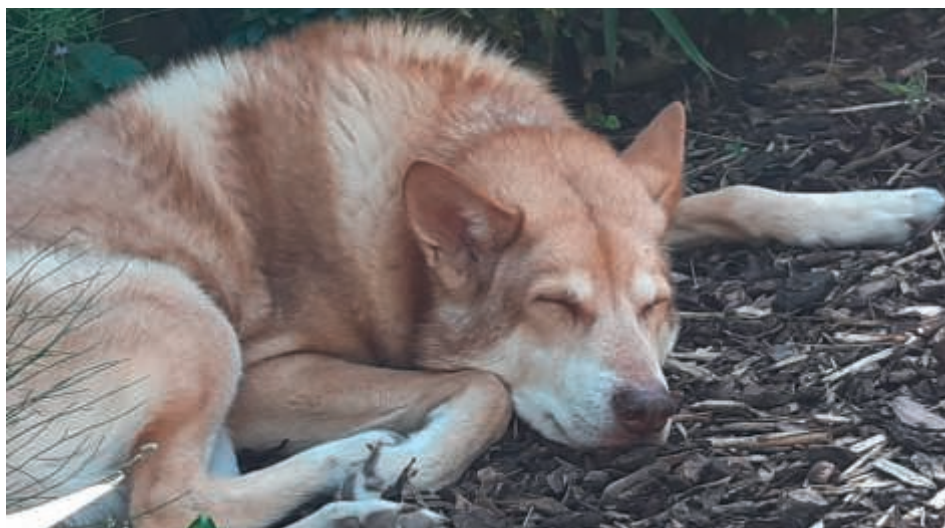
Op de eerste foto's zie je een confuus bibberend hondje, nog misselijk van de lange reis, omringd door onze vier kinderen en driejarige Mechelse herdermix Donder, vanuit een hoek argwanend gadeslagen door zwarte kater Guus. En van de eerste weken herinner ik mij vooral de vele vriendjes en vriendinnetjes die de kinderen meenamen van school om het kleine wolfje te bekijken en de kalmte waarmee Lazlo alle belangstelling en knuffels onderging.

Het bibberende hondje groeide uit tot een kalme en ongelooflijk lieve reu. Wel met een aantal typische Saarloos-angsten: bijvoorbeeld voor mannen met brillen en petten (of eigenlijk elke man die hij niet kent), voor onbekend terrein en voor trappen (we hebben hem met moed, beleid en trouw pas na een jaar van het trapje voor ons huis kunnen laten afstappen). Het zal je als Saarloos-eigenaar bekend voorkomen. Daarnaast viel vanaf het be-

gin zijn aversie tegen de bench op. Waar wij Donder binnen een paar dagen zover hadden dat hij daar zowel 's nachts als tijdens het eten netjes in lag, vocht Lazlo zich liever halfdood dan in de bench te blijven. Tijdens een vakantie in Drenthe wist hij zelfs het hele gordijn van het huisje de bench in te trekken en in duizend stukjes te scheuren. Daarna hebben we het maar opgegeven en tot op de dag van vandaag slaapt Lazlo op de bank.

Het bibberende hondje groeide uit tot een kalme en ongelooflijk lieve reu

Daarnaast was er natuurlijk zijn legendarische kunst om net gebakken taarten voor kinderfeestjes, pastaschotels vers uit de oven en andere etenswaren buit te maken. Vermeldenswaardig is verder nog de kudde schapen die hij aanviel toen we in Frankrijk waren, ik met twee dochters door het bos aan het joggen was en er plots een stenig weiland met iel hekje opdook waarin zich een stuk of dertig schapen bevonden. Lazlo kreeg een waas voor ogen en stortte zich op de dieren. Ineens zagen we de wolf die diep in hem nog steeds schuilde. Goddank liep het met een sisser af: een lam met een gebroken poot en een schaap met een wond in zijn zij, en een opmerkelijk kalme boer

Lazlo zomer 2022

die het allemaal wel mee vond vallen (dat was in Nederland waarschijnlijk wel anders geweest).

Toen Lazlo twee jaar was, kwam er nog een Saarloosje in ons leven: Wodka. Lazlo wierp zich op als grote goedmoedige metgezel en was de liefste vader die Wodka zich kon wensen. Hij verzorgde en speelde eindeloos met haar. Toen Wodka vorig jaar helaas overleed aan een hersentumor heeft hij op zijn eigen, lieve wijze afscheid van haar genomen. Nadat ze (bij mij thuis gelukkig) overleden was, ging hij naast haar liggen en maakte haar hele snuit schoon, net zoals hij altijd deed toen ze nog een pup was. Nu ik het opschrijf raak ik weer ontroerd.

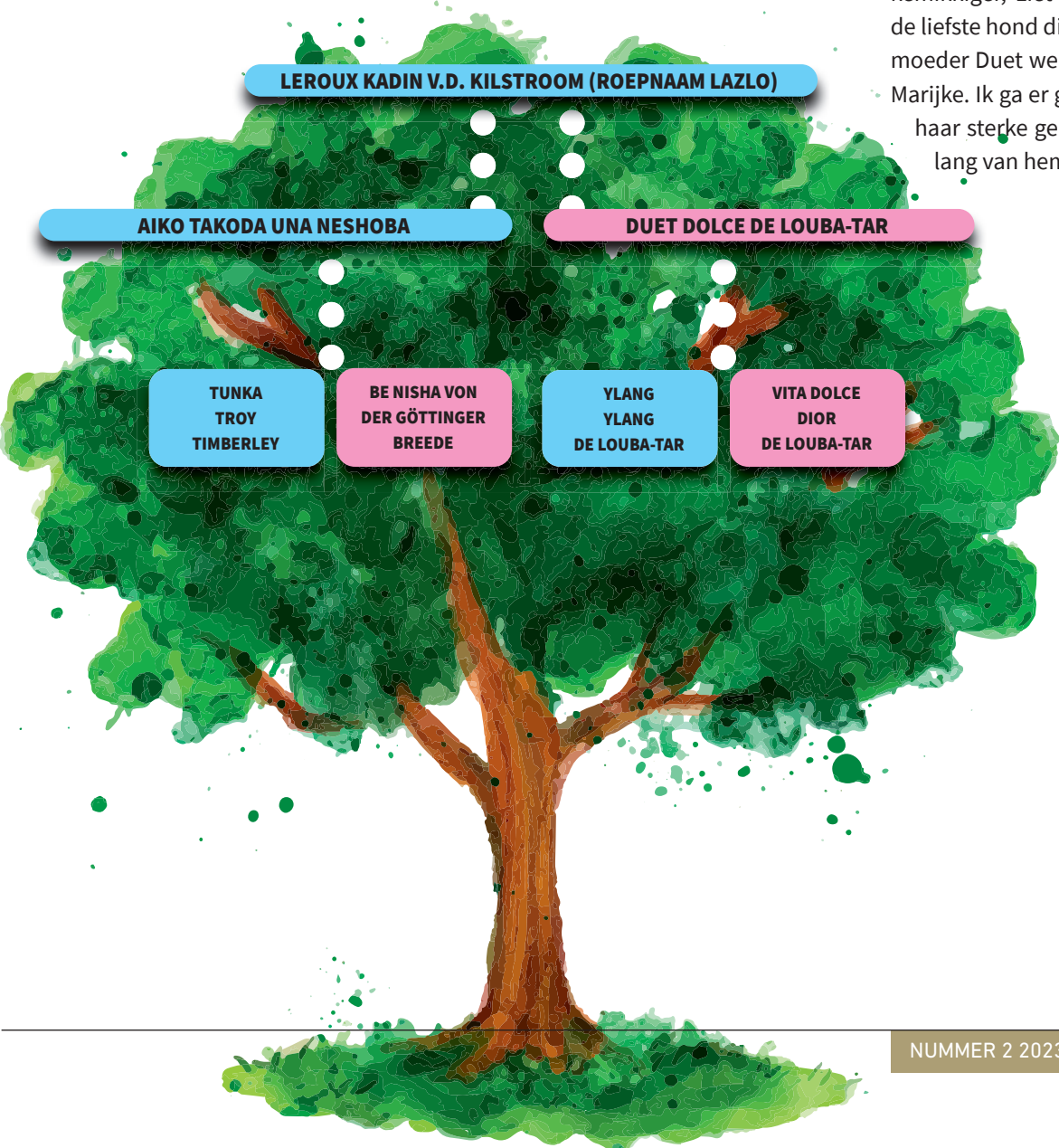
Inmiddels is het 2023 en Lazlo is alweer 13,5 jaar. Er is veel veranderd. Door een scheiding moesten we het fijne huis waarin de kinderen opgroeiden verkopen. De kinderen zijn allemaal uitgevlogen, Wod-

Sjoukje met Wodka

ka overleed vorig jaar en in maart van dit jaar moesten we afscheid nemen van Donder die op 16,5-jarige leeftijd óp was. Twee verhuizingen verder zijn Lazlo en ik samen over. Meer dan ooit is hij mijn matje, de grote vriendelijke reus, de liefste hond van de hele wereld, voor puppy's,

(klein)kinderen en de oude mensen in het verzorgingshuis waar m'n moeder woont en die allemaal dol op hem zijn. Nog altijd als we samen wandelen krijg ik te horen: wat een prachtige beest, is het een wolf? Dan ben ik telkens weer trots op mijn mooie rooie reu. Hij wordt wat krakemikkiger, ziet wat minder maar blijft de liefste hond die ik ooit gehad heb. Zijn moeder Duet werd 15, hoorde ik pas van Marijke. Ik ga er gewoon vanuit dat Lazlo haar sterke genen heeft, en dat ik nog lang van hem mag genieten.

Wolfhondensyndroom

Door: Gwendelyn Luijk

Dit verhaal gaat over honden, maak je geen zorgen. Maar eerst wil ik het even over auto's hebben. Een aantal jaren geleden kocht ik een auto in mijn lievelingskleur: paars. 'Nou je hoeft in elk geval niet lang te zoeken om je auto terug te vinden,' merkte een kennis toen droogjes op. Want hoe groot is de kans dat er toevallig nóg een paarse wagen op het parkeerterrein staat?

Groter dan gedacht. Meteen nadat ik de papieren bij de autohandel had gekend, en nog voor mijn wagentje bij mij voor de deur stond, begon ik te lijden aan het rode-autootjes-syndroom. Of in mijn geval dus het paarse-autootjes-syndroom. Het fenomeen houdt in dat je, zodra je een nieuwe auto hebt gekocht, hetzelfde model opeens op elke straathoek tegenkomt. Niet omdat je toevallig een supermodieuze auto gekocht hebt, maar omdat je brein al die paarse autootjes voorheen wegfilterde omdat ze niet relevant waren. En nu vinden je hersenen die paarse (of rode, blauwe en kikkergroene) bolides opeens wél belangrijk. Er rijden er dus niet meer van rond, je bent je alleen meer bewust van hun aanwezigheid. Tot zover mijn lesje psychologie, want dit stukje gaat écht over honden. Ik heb namelijk precies hetzelfde ervaren toen ik de wondere wereld van de Saarlooswolfhond binnen stapte.

Ik kan me niet herinneren dat ik, voordat ik me in het ras ging verdiepen, ooit ook maar één wolfhond heb gezien. Nou vooruit, misschien in films maar dan wist ik het niet. Op straat of in het bos kwam ik ze in elk geval niet tegen. Maar nu zie ik ze echt overal. Het park bij ons in de buurt? Komen we er regelmatig twee tegen. Toevallig ontmoeting op een zandpad? Blijkt er in Broms nieuwe beste vriend ook een beetje Saarloos te zitten.

Ik geef toe: ik vraag er ook naar. In dat gesprekje dat elke hondeneigenaar wel kent en dat je vier keer per dag voert. Eerst sta je nog van een afstandje te kijken hoe de honden samen spelen, maar op een gegeven moment wordt het ongemakkelijk om je mond te houden. Dus hoor je jezelf zeggen: 'Wat een leukerd. Hoe heet ie?' En daarna ga je verder met: 'Hoe oud is-ie?' En ten slotte: 'Wat voor ras is het?' En dan blijkt het dus een kwart van een kwart van vaderskant wolfhond te zijn. 'Ik dacht het al!', hoor ik mezelf opgetogen roepen.

Soms past het naadloos in het gesprek, maar het gebeurt ook wel dat ik door een

straat rij, een hond aan de riem zie lopen, vol in de remmen ga en door het auto-raampje schreeuw: 'Wat een mooie hond, is het een Saarloos?' Geen idee waarom ik het doe. Stukje lotgenotencontact allicht?

Het grappige is dat ik niet de enige ben. Zowel met Wolf als Brom word ik regelmatig aangesproken door mensen die ooit een Saarloos hadden, of opgegroeid zijn met Tsjechen, of die zich de hond van de nicht van de oude buurvrouw nog goed kunnen herinneren, en dat was toevallig een Saarloos. En dat snap ik maar al te goed. Want ons ras, dat vergeet je niet meer. Laat ik het daarom maar het wolfhondensyndroom noemen.

Nog heel even over dat paarse autootje van mij. Ik zie ze nog steeds overal rijden. Maar één ding is wel uniek aan die van mij. Wie bij het stoplicht even opzij kijkt, ziet een enorme 'wolvencop' uit mijn autoraam hangen. En ik wil wedden dat je hersenen dat niet zomaar kunnen negeren. Kiekeboe!

Gwen.

Gwen en Wolf

Cavom®

de natuurlijke voeding
voor elke hond

- Cavom is de volledige en hoogwaardige maaltijd voor uw hond.
- Cavom bevat alle essentiële voedingsstoffen in de juiste verhouding.
- Cavom is voordelig in gebruik, door de hoge energiewaarde en de lichte verteerbaarheid.

Kijk op onze website of neem contact met ons op voor specifieke vragen over welk Cavom product voor uw hond het beste is. Wij adviseren u graag!

cavom.nl

Cavom, daar draait een gezond hondenleven om!

VDM Diervoederfabriek B.V. | Tussendiepen 1-13 | 9206 AA Drachten
Tel. +31(0)512-515955 | Fax +31(0)512-516050 | vdm@cavom.nl

Indien onbestelbaar: Secretariaat AVLS Jean Sibeliusstraat 33 3069 MJ Rotterdam

